

ÎN C H E I E R E

25 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecător
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Luiza Gafton

examinând admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea Municipală ”Regia Comunal-Locativă Cricova”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări ”Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni împotriva Primăriei orașului Cricova, Întreprinderii Municipale ”Regia Comunal-Locativă Cricova” privind încasarea despăgubirii de asigurare,

împotriva deciziei din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Compania de Asigurări ”Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni și casată hotărârea din 17 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă :

La 14 decembrie 2016, Compania de Asigurări ”Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni (în continuare CA ”Donaris Vienna Insurance Group” SA) a înaintat cerere de chemare în judecată către Primăria orașului Cricova, Întreprinderea Municipală ”Regia Comunal-Locativă Cricova” (în continuare ÎM ”Regia Comunal-Locativă Cricova”) privind încasarea despăgubirii de asigurare în mărime de 50753,00 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 1522,59 lei (f.d. 4-6).

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 20 aprilie 2016, între SA ”Donaris Vienna Insurance Group”, în calitate de asigurător și SRL ”Top Leasing”, în calitate de asigurat, a fost încheiat contractul de asigurare facultativă a mijloacelor de transport auto-CASCO nr. CSK 2016-TOP-003, prin care a fost asigurat automobilul BMW 520D, anul producerii 2009, n/î JKK 013, contra mai multor riscuri, inclusiv și riscul contra prejudiciilor ca rezultat al accidentelor de circulație.

A menționat că, la 01 iunie 2016 ora 22:45, în mun. Chișinău, or. Cricova a avut loc accidentul rutier, în urma căruia autovehiculul de model BMW 520D n/î JKK 013 a lovit un obstacol, care nu era marcat corespunzător, pe str. 31 August 2, mun. Chișinău, or. Cricova.

A relatat că, persoana păgubită în accidentul rutier, SRL ”Top Leasing” a declarat cazul accidentului la compania de asigurări cu care avea încheiat contract de asigurare facultativă auto-CASCO, iar în rezultat, de către CA ”Donaris Vienna Insurance Group” SA a fost deschis dosarul de daune nr. 0900_2016 din 03 iunie 2016.

În cadrul dosarului de daune s-a constatat că cazul declarat este caz asigurat și urmează a fi despăgubit. În rezultatul calculului s-a stabilit că despăgubirea de asigurare a autovehiculului avariat BMW 520D n/î JKK 013 constituie suma de 50753,00 lei.

Conform dispoziției nr. CSK 0900_2016 din 13 iunie 2016, a fost dispusă recunoașterea evenimentului produs drept caz asigurat și achitarea despăgubirii de asigurare în sumă de 50753,00 lei. Suma despăgubirii în mărime de 50753,00 lei a fost virată la contul unității de specialitate SRL ”Grandmaster”, fapt confirmat prin ordinele de plată.

Invocând prevederile art. 1404 alin.(4) Cod civil, reclamantul a indicat că în speță, debitor este autoritatea publică obligată să ia măsuri împotriva riscului de producere a unui anumit fel de prejudiciu.

În acest sens, a susținut că, cu referire la sarcina probațiunii, legiuitorul a derogat de la regulile generale, instituind prezumția de vinovăție a autorității publice, astfel încât, persoana vătămată nu este obligată să dovedească vinovăția autorității publice în producerea daunei, iar aceasta se consideră vinovată de cauzarea prejudiciului dacă nu va dovedi că a manifestat diligență rezonabilă în executarea obligației.

Totodată, a remarcat că administrarea drumurilor publice din mun. Chișinău revine autorității publice locale din municipiul Chișinău.

Astfel, făcând referire la prevederile art. 5 și 13 din Legea drumurilor din 22 august 1995, a susținut că autoritatea publică locală din orașul Cricova, mun. Chișinău este subiectul de drept responsabil de starea tehnică a drumurilor din orașul Cricova, mun. Chișinău, iar pe cale de consecință, autoritatea responsabilă de starea tehnică a drumurilor este administrația publică locală reprezentată de Primăria orașului Cricova.

Din considerentele enunțate, SA ”Donaris Vienna Insurance Group” a înaintat reclamație către Primăria orașului Cricova solicitând achitarea despăgubirii de asigurare în mod benevol, însă aceasta a rămas fără răspuns.

Reclamantul a solicitat încasarea de la Primăria orașului Cricova, ÎM ”Regia Comunal-Locativă Cricova” în folosul CA ”Donaris Vienna Insurance Group” SA a sumei de 50753,00 lei, cu titlu de despăgubire de asigurare și suma de 5250,00 lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru serviciile de asistență juridică și suma de 1522,59 lei pentru achitarea taxei de stat.

Prin hotărârea din 17 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de CA ”Donaris Vienna Insurance Group” SA împotriva Primăriei orașului Cricova, ÎM ”Regia Comunal-Locativă Cricova” privind încasarea despăgubirii de asigurare, a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 79, 84-90).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 18 mai 2017, CA ”Donaris Vienna Insurance Group” SA a declarat apel împotriva hotărârii din 17 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f.d.83).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, prin decizia emisă la 22 martie 2018, a admis apelul declarat de CA ”Donaris Vienna Insurance Group” SA, a casat hotărârea din 17 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a

emis o nouă hotărâre, prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de CA ”Donaris Vienna Insurance Group” SA împotriva Primăriei orașului Cricova, ÎM ”Regia Comunal-Locativă Cricova”.

Instanța de apel a considerat eronată soluția instanței de fond privind respingerea acțiunii înaintate de către reclamant în ordine de regres, în condițiile în care CA ”Donaris Vienna Insurance Group” SA a reparat prejudiciul cauzat prin deteriorarea autoturismului de model BMW 520D, n/î JKK 013 în temeiul contractului de asigurare, care potrivit circumstanțelor stabilite în cadrul examinării cauzei, a fost deteriorat din motiv că în urma efectuării lucrărilor de reparație a apeductului pe drumul public, nu a fost instalat marcajul corespunzător pentru conducătorii auto.

Instanța de apel a reținut că lipsa marcajului corespunzător a fost stabilită cu certitudine prin încheierea Serviciului Documentare Accidente Rutiere a Secției Sistemizare Transport și Circulație Rutiere al Direcției de Poliție mun. Chișinău din 01 iunie 2016, emisă în cadrul materialului contravențional, acest înscris având putere probatorie, fiind emis de către o autoritate publică, în competența căreia intră în temeiul legii constatarea incidentelor care au loc în traficul rutier.

În același context, Colegiul civil a remarcat ca fiind eronat argumentul intimatului Primăria or. Cricova potrivit căruia, la locul efectuării lucrărilor de reparație a fost plasat marcajul ”ocolire”, or, acesta este un argument declarativ, care nu a fost confirmat prin probe admisibile și pertinente.

În concluzie, Colegiul civil a Curții de Apel Chișinău a statuat că asiguratorul CA ”Donaris Vienna Insurance Group” SA are dreptul de a pretinde în ordine de regres la restituirea valorii prejudiciului cauzat din motivul neexecutării corespunzătoare a obligațiilor de semnalizare de către administratorul drumurilor, în condițiile în care reclamantul a despăgubit proprietarul autoturismului deteriorat, iar, ÎM ”Regia Comunal Locativă Cricova” era obligată să întreprindă măsuri de reparare a apeductului, cu semnalizarea locului efectuării lucrărilor în modul prevăzut de lege. Or, din circumstanțele cauzei rezultă că, anume din acest motiv s-a produs deteriorarea autoturismului, iar drept urmare, răspunzător de repararea daunei cauzate, este persoana care nu și-a îndeplinit obligația legală de semnalizare a locului desfășurării lucrărilor de reparație pe drum, ÎM ”Regia Comunal Locativă Cricova”.

Colegiul civil a reținut că pretențiile CA ”Donaris Vienna Insurance Group” SA și-au găsit suportul parțial, doar în privința subiectului de drept care era responsabil pentru administrarea drumurilor și executarea lucrărilor de reparație, pe care le-a executat fără semnalizarea corespunzătoare, în această parte fiind admisă. Menționând în acest sens că, pretenția apelantului/reclamant privind încasarea despăgubirii de asigurare achitate de la Primăria or. Cricova este neîntemeiată, deoarece, la caz, odată cu delegarea atribuțiilor de administrare a drumurilor către ÎM ”Regia Comunal-Locativă Cricova”, a fost delegată și răspunderea pentru neexecutarea corespunzătoare a acestora.

La 06 iunie 2018, ÎM ”Regia Comunal-Locativă Cricova”, în persoana directorului Nicolae Negru, a declarat recurs împotriva deciziei din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea în vigoare a hotărârii din 17 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 187-189).

În susținerea recursului, recurentul a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată, emisă cu încălcarea normelor materiale și de procedură relevante speței.

Recurentul a remarcat că instanța de apel examinând cererea de apel în lipsa reprezentantului ÎM "Regia Comunal-Locativă Cricova", a încălcat prevederile art. 370 alin. (2) Cod de procedură civilă, iar argumentele instanței de apel invocate în decizia sa, precum că reprezentantul ÎM "Regia Comunal-Locativă Cricova" nu s-a prezentat în ședința de judecată și nu a comunicat instanței motivele neprezentării nu sunt suficient de convingătoare, având în vedere că despre data și ora desfășurării ședinței din 22 martie 2018, ÎM "Regia Comunal-Locativă Cricova" nu a fost înștiințată-legal.

A menționat că pe lângă abaterile de ordin procedural, instanța de apel a manifestat o atitudine părtinitoare în raport cu părțile pe dosar, preferând să plaseze responsabilitatea exclusiv pe ÎM "Regia Comunal-Locativă Cricova", ignorând în totalitate argumentele aduse de acesta în cadrul dezbaterilor în prima instanță.

Recurentul consideră că instanța de apel neîntemeiat a dispus încasarea despăgubirii de asigurare din contul ÎM "Regia Comunal-Locativă Cricova", în lipsa vinovăției constatate printr-un proces-verbal de constatare sau o decizie a agentului constatat, prin care să fie demonstrată vinovăția acestuia.

A opinat în acest sens că prin încheierea inspectorului SDAR al SSTCR al DP – Cijov Sergiu, a fost recunoscut doar faptul că accidentul este un caz nefast, fără a identifica nici o persoană care se face vinovată de accidentarea autovehiculului.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 20 iunie 2018 Curtea Supremă de Justiție a expedit intimațiilor, câte o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective (f.d.194).

În termenul acordat pentru depunerea referinței, intimații nu au beneficiat de dreptul său procedural, nu au depus referință la cererea de recurs, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat. Prin urmare, având în vedere că nu au fost prezentate referințe în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se va decide în lipsa acestora.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Verificând argumentele invocate de recurent în cererea de recurs, pe baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. a¹) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art.429 alin.(5).

În conformitate cu art. 429 alin. (4) și (5) Codul de procedură civilă, nu pot fi atacate cu recurs: a) deciziile de trimitere a cauzei la rejudecare care nu se supun niciunei căi de atac; b) hotărârile în privința cărora apelul a fost retras în modul prevăzut la art.374;

c) deciziile emise de instanța de apel, fără drept de recurs.

Nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art.430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația, în partea care se referă la înrăutățirea situației. O hotărâre susceptibilă de apel și de recurs poate fi atacată, în cadrul termenului de apel, direct cu recurs dacă părțile consimt expres în fața primei instanțe prin înscris autentic sau prin declarație verbală consemnată expres în procesul-verbal. În acest caz, recursul poate fi exercitat numai pentru încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material.

În speță, recursul este declarat împotriva deciziei din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care poate fi atacată cu recurs și respectiv recursul declarat de ÎM ”Regia Comunal-Locativă Cricova” nu poate fi considerat inadmisibil în temeiul art. 433 lit. a¹) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În corespundere cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei civile denotă faptul că decizia din 22 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces la 07 mai 2018 (scrisoarea de însoțire nr. 5595 – f.d. 186), astfel recursul depus la 06 iunie 2018 se consideră a fi declarat în termen.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost înaintat de ÎM ”Regia Comunal-Locativă Cricova”, în persoana directorului Nicolae Negru, astfel temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă nu are incidență.

Potrivit art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, completul relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate supra, completul conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate la art. 433 lit. a¹), b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului raportor cu privire la încadrarea celor invocate în recurs în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2)-(4) Cod de procedură civilă, completul constată existența temeiului de inadmisibilitate stipulat la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă.

Conform art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Potrivit art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Conform art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale

Art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În speță, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate. Iar din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, recurentul a reluat criticile formulate în fazele procesuale anterioare, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de instanța de apel nu sunt suficient de fundamentate și nu au vocația de a conduce la modificarea soluției în prezenta cauză civilă.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat

de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or, prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul învederează că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din considerentele nominalizate și având în vedere faptul că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor, argumentele principale ale recursului, care sunt similare argumentelor invocate în instanța de fond și instanța de apel, au fost verificate minuțios la judecarea cauzei în ordinea de apel, completul ajunge în mod unanim la concluzia de a considera recursul declarat de Întreprinderea Municipală ”Regia Comunal-Locativă Cricova” inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Întreprinderea Municipală ”Regia Comunal-Locativă Cricova” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Luiza Gafton

